GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Joi'a si Duminec'a, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/2 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2 1/2 galbini mon. sunatória.

Anulu XXXIX.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Taxe'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 97. Brasiovu 24|12 Decembre 1876.

Unio. Poenitentia.

III. Magnatii tierei afirma si marturisescu, acceptarea uniunei neconditionate in an. 1865/6 a fostu motivata de vindicta, resbunare, vendetta, repressalia contra romaniloru si sasiloru pentru an. 1848, adauga inse totu-odata, ca ea fù adeverata poltroneria, adeca productu alu fricei de terrorismulu demagogiloru. Boierii ne voru permitte ací una scurta conversatiune cu dumnealoru, sciti, cá intr'o séra de érna, candu siedi langa caminu si'ti mai aduci amente de timpii passati.

Agitatiunile pentru uniunea Transilvaniei cu Ungari'a durasera cateva dieci de ani ainte de 1848 in elementulu maghiaru; pana atunci inse partit'a uniunei totu-deauna remanea in minoritate. Curtea imperiale si parte mare din magnati era in contra uniunei, séu vorbindu mai precisu, nu voieá alta uniune decatu acea denotata in diplom'a leopoldina, cá adeca Transilvani'a se fia considerata si tractata in veci cá „Membrum sacrae Coronae Hungariae, si nici odata cá membrum imperii Romani vel romano-germanici, déra se existe cá tiéra constitutionale si autonoma, care -si are legile proprie, gubernu propriu, administratiune propria.

Proba stralucita intre alte multe suntu legile din 1791/2, juramentulu pusu de marele principe alu Transilvaniei si innoirea diplomei leopoldine. Partit'a fusionista, a carei dogma politica constá din planurile si traditiunile curutiloru lui Tokölyi si Franciscu Rákoczi, oppunea dicundu: Noi maghiarii singuri in Transilvani'a suntemu prea pucini si nu potemu resiste la incercarile Vienei, care vrea se sparga prin constitutiunea nóstra spre a ne germanisa; separati de Ungari'a, cu dóue diete si dóue guberne, suntemu nepotentiosi facia de Vien'a si de Francofurtu. Scopulu nostru supremu trebue se fia celu traditionale: smulgerea de catra Austri'a, independentia perfecta. Midiuloculu celu mai eficace spre ajungerea acestui scopu este unirea acestoru tieri, séu vorbindu multu mai precisu, unirea totororu maghiariloru intr'unu singuru statu spre u n u scopu. Magnatii mai alesu aceia, pe cari Austri'a 'i incarcase cu multime de bunatati, cu averi, titluri si ranguri, nu cutediá se mérga asia de parte, de frica se nu-si piérdia capetele si averile, cá odeniéra Zrinyi, Nalátzi, Frangepan si altii; era inse si ómeni sinceri intre densii, adeverati ardeleni, convinsi, ca uniune mai strinsa cu Ungari'a, decatu cea respicata in legi, ar' fi spre reulu celu mai mare alu tierei. Acestia era descendentii aceloru familii, care si ainte de an. 1691 se tienusera de partit'a austriaca in oppositiune cu cea turcésca. Acele familii avea unu argumentu fórte tare, scosu din legile naturei omenesci, proptitu de exemple istorice nenumerate. Se spune despre Juliu Cesare, ca elu ar' fi disu la óre-care ocasiune: Mai vréu se fiu celu de antaiu intr'unu statu micu, decatu alu doilea in Rom'a. Acésta idea se intorcea si in capetele mai multoru magnati transilvani pana la 1848 si cu totu dreptulu. Ací acasa ocupá ei functiunile cele mai inalte in statu; gubernatorulu representá pe monarchu, pe marele principe, care in aceeasi persóna era imperatoru si rege preste unu statu mare; thesaurariulu tierei era ministrulu ei de finantie, consiliarii guberniali déca si nu avea tocma sfer'a de activitate; presiedentele dietei stá relative mai susu decatu ori-care presiedente alu vreunui altu parlamentu; cancelariulu numitu alu curtiei cu resiedenti'a in Vien'a, déca era omu la loculu seu, tragea degetu cu ori-care ministru austriacu si chiaru cu ministeriulu intregu; comissariulu provinciale, presiedentele tablei, consiliarii dela cancelari'a transilvana din Vien'a, consiliarii dela thesaurariatu in Sibiiu, prefectii comitateloru era totu atati d o m n i in sensulu genuinu alu cuventului, totu functiuni ocupate mai multu de catra magnatii tierei. Déra constitutiunea Transilvaniei era invechita, ruginita. Ce ve pasa? Acelu spiritu atotupotente alu tempului, care preface nu numai constitutiuni, ci restórna si tronuri si chiaru staturi, era se o transforme si pe aceea, fora cá magnatii se simtia cea mai pucina necessitate de a merge la Ungari'a, cá se se bage „slugi“, precum dicu romanii nostri, si inca la cine? la nisce „stapani“ fórte brutali si la multime nenumerata de renegati, veniti de preste siepte tieri si siepte mari in Ungari'a, unde 'si schimbara perulu si numele, la care acuma grafii si baronii ceru audientia, ii titulédia Nagyságos, méltoságos, kegyelmes Ur, precum odenióra se titulá numai principii si gubernatorii, ii caciulescu si'i róga cu mare umilintia, cá se aiba mila de ei si de tiéra. Astadi inse, déca intrebi séu nici nu intrebi pe boieri, cumu de au potutu ei comitte o nebunia cá acésta, se incurca fórte tare in scusele loru; odata adeca 'ti dicu, ca n'au facut'o de buna voia, ci de fric'a germanisarei; ba nu, ci de fric'a demagogiloru fanatici si terroristi; ba nici asia nu, ci din resbunare contra vlachiloru si sasiloru pentru 1848; si nice asia nu, ci in fine ti-o spunu si mai verde, si mai pe facia: „Amu voitu se scapamu de periculului valachisarei, de Dacoromania si totu-odata cautaramu ajutoriu la Ungari'a, cá in locu de a ne valachisa, mai vertosu se maghiarisamu noi pa vlachi. Adeca dumnealoru voindu se scape de Scylla, detera in Caribde, séu cumu se dice pe la noi, au cadiutu din putiu in lacu, ori pe ungaresce, cseberböl a vederbe, séu pe nemtiesce, Aus dem Regen in die Traufe.

Asia déra fric'a de germanisare, fric'a de terroristi, repressalia contra vlachiloru, fric'a de valachisare, planulu de a valachisa.

A lua sub scalpellulu criticei tóte acele scuse plus unu attentatu asupra nationalitatiei romane, ne-ar' duce asia departe, in catu acestu diariu micu nu ar' ajunge pe unu anu intregu cá se le dè de capeteiu. Si totusi abiea poti sci, care din aceste cestiuni este mai intéressante. Scus'a cu fric'a de germanisare ne-ar' mana inapoi pana in sec. alu 16-lea, adeca pan' la alegerea lui Ferdinandu I, séu celu mai pucinu pana la Apaffy, ori macaru pana la Mari'a Teresi'a si pote ca ne-ar' impinge si pe noi la multime de „repressalii“ cá respunsuri la desele incriminari aruncate in faci'a romaniloru, cá si cumu ei ar' fi voitu se vendia tiér'a in 1848 si 1863/4 austriaciloru, candu acuma suntu sciuti prea bine acei patritii, cari sub conditiune de autonomia provinciale au fostu aplecati se accepte unu parlamentu centrale, mascatu astadi destulu de reu cu ceea ce numiti Delegatiune, adeca nici fetioru nici fetisióra, ci cumu e omulu mai neomu. A se escusa cu fric'a de terroristi ar' mai avé locu, déca aristocrati'a nu s'ar' fi potutu folosi in a. 1848 minunatu de manifestarea vointiei poporului romanescu. In locu de a pune se impusce pe romani la Mihaltiu, acela fusese tocma celu mai bunu momentu, in care aristocrat'a transilvana se fia strigatu unu veto vigorosu, si luandu la fuga pe catilinarii dela Pest'a, cu cari se impluse Clusiulu pe la 31 Maiu, se fia enunciatu: Uniunea neconditionata nu o vomu voi cu nici-unu pretiu, mai alesu ca nici Ungari'a nu ni-o cere asia. Mai antaiu se stamu unii cu altii de vorba seriósa in tiér'a nóstra, fixandu conditiunile ací acasa la noi, éra nu pe drumuri, nici pe stradele Pestei. Candu aristocrati'a transilvana ar' fi luatu acésta positura, recomendata de unu br. Fr. Kemény, de baronii Josika si de mai multi altii, era se aiba in partea loru pe intregu poporulu romanescu si celu pucinu diumetate din celu maghiaru si pe sasi, atunci bellulu civile era se fia ipso facto evitatu si aristocratii nu era se cada la mil'a imperatului Nicolae cu prea umilita supplica, cá se alerge si se'i scape de terroristii maghiari si poloni; Transilvani'a era se-si reguledie positiunea si relatiunile sale politice atatu cu Vien'a, catu si cu Ungari'a de acasa, in modulu celu mai demnu.

(Va urmá).

Camatari'a—Usurari'a nr. III.

In cursulu verei trecute ne tienuramu si noi de datoria a imita exemplulu mai multoru diaria oneste si a semnalá teribil'a ruina a locuitoriloru tierei causata prin camatari'a, carei ei deschise drumuri largi legea ungurésca. Unu diariu sasescu din Sabiiu avù gratiositatea colegiale catra noi, cá se céra suppressiunea nriloru „Gazetei“, in cari se vorbise despre usura si de prea funestele sale consecentie. De atunci incóce diariale germane -si mai adausera sume de casuri, in care tribunalele, constrinse a judeca dupa legea funesta, adjudecara camatariloru cameta pana si cate 2000 di dóue mii procente pe anu. In fine insasi diet'a Ungariei deschidiendu-si ochii si spaimentata de hidós'a facia a fetului seu monstru, prin unu nou proiectu de lege, care tocma se afla in discussiune, voiesce a-si corege in catuva colossal'a erróre commissa cu patru ani mai ainainte. Simburele proiectului este, ca usur'a (dobanda, interessu) legale se fia fixata la optu (8) dela suta pe anu si tribunalulu se nu póta adjudeca mai multu, si ca celu ce nu scia carte, se nu póta da politia.

Bunu lucru si acesta, déra numai pentru ómeni, cari nu suntu de saritu in apa, éra pentru cei ajunsi la sapa de lemnu, pentru cei nefericiti cu vin'a ori fora vin'a loru nici-o lege omenésca nu le póte ajuta nimicu; aceia sbóra, cá se dicemu asia, in gur'a camatariloru, precum se spune ca sbóra nesce pasaruice frumosiele in gur'a sierpiloru de apa colo in Americ'a, si inca tremurandu de fric'a loru, pentru-ca acei sierpi le deóchia cu cautatur'a loru farmecatória. Acei nefericiti mergu la camatariu si dicu: Da'mi 10 florini pe siepte dile si'ti platescu ainte 2 florini dobanda. La implinirea septemanei vene éra si'i dice: Jupane dragulu meu si alu lui Ddieu (ce blasfemia!), nu'ti pociu plati cei 10 fl.; me rogu se me mai astepti 2 septemani si écca 4 fl. doband'a ainte. Si asia in infinitu. Catu face pe anu?

Parlamentulu austriacu, dela care a esitu in

anulu acesta si energiosulu proiectu de lege applicatu mai alesu in Galiti'a contra betiei, aflà si contra usurariei unele midiulóce, pe care le coprinse in altu proiectu de lege constatatoriu din 5 puncte, a caroru essentia este: Usurariulu lacomu de castigu, care stórce interesse escessive dela ómeni ajunsi in strimtóre si saracía mare, in catu ametiti de lipsa si calamitate, nu potu se judece pericululu acelei camatarii, séu dela persóne lipsite de judecata sanetósa, séu de esperientia, séu turburati, comite delictu si va fi pedepsitu cu arestu séu in bani dela 100 pana la 1000 florini. In casu, candu usurariulu ar' cadé din nou in acelasiu delictu, ori-ca elu si-a facutu professiune din usuraria, atunci póte fi judecatu la temnitia si pana la doi ani. In aceeasi pedépsa cadu si aceia, cari facu pretensiuni de plati, care lovescu in acésta lege. Judecatoriulu de crime este obligatu a anulá operatiuni de acele, pentru care va fi condamnatu pe usurariu la vreo pedépsa. Totu judecatoriulu inse e totu-odata obligatu a face pe debitoru, cá se platésca capitalulu luatu imprumutu, si numai de usura este aparatu; éra déca nu'lu póte intórce creditorulu, se-i dè hypotheca. Candu caus'a de datoria s'ar' pertracta la judecatoriulu civile si acesta in decursulu ei ar' observa, ca in adeveru a insielatu pe debitorulu strimtoratu séu nepatitu (precum suntu mai toti locuitorii dela sate), atunci elu are se suspenda indata pertractarea si se transmita caus'a la criminalu.

S'au aflatu, ca acésta lege era de suprema necessitate, anume pentru cele vreo 4 milióne de locuitori ai Galitiei si ai Bucovinei. Óre pentru ai Transilvaniei si Ungariei nu? Ómeni buni, de amu sta se mancamu numai odata pe di, se nu ne bagamu in jugulu datoriei. Datori'a contrasa chiaru si cu interessele cele mai moderate, totu este o specia de robia. Debitorulu este sierbulu creditorului pe atata pre catu este datoriu. Cu atatu mai vertosu se ne ferimu de datorii aici in tierile nóstre, in care ne aflamu batuti de Ddieu din ceriu pana in pamentu. Au nu vedeti, ca chiaru staturile care suntu datória la alte staturi, trebue se jóce precum le canta acele. Mame romane, oricandu puneti pe copiii vostri cá se dica Tatalunostru sér'a, demanéti'a, invetiati'i, cá tocma la capetu se mai adauga: Si apara Dómne pe tat'a si pe mam'a de datorii.

Brasiovu in 10/22 Decembre 1876.

Conflictulu dualisticu pare a deveni acutu si periculosu pentru domnii unguri tocmai acum de santele serbatori ale nascerii Domnului. Maiestatea sa Domnitoriulu, care petrecu mai multu tempu in resiedinti'a sa regale maghiara, in dilele ultime ale septemanei trecute se intórse la Vien'a in resiedinti'a sa imperiale austriaca. Mainte de plecare din Pest'a, Domnitoriulu primi in audientia pe dlu primu ministru maghiaru Colomanu Tisza, care, dupa cum spune „Deutsche Ztg.," si-a datu de nou demissiunea, rogandu pe Maiestatea sa, cá se o delibere fora amanare, deórace dinsulu sub impregiurarile de facia nu mai póte portá sarcin'a ministeriale. — Desi acésta scire mai are inca lipsa de constatare, noi totusi suntemu inclinati a crede, ca ea in forma este adeverata, inse dela form'a acésta pana la fapta trebue se admittemu o lunga distantia.

Dlu Tisza e politicosu si vré numai se esercite pressiune asupra austriaciloru si chiaru asupra Domnitoriului, cá se-i dè mana de ajutoriu intru realisarea pactului dualisticu in favórea natiunei maghiare. Elu scie, ca demissiunea nu i se va primi, deórace n'are cine se-i urmeze in locu. Ar' fi de almintrelea rondulu lui Sennyey, inse dinsulu e cu multu mai intieleptu, decatu cá se-si puna in jocu popularitatea si numele celu bunu intr'o causa, pre care dlu Tisza a fortiat'o pana la estremu si vediendu ca nu póte isbuti, prefere mai bine a se retrage dela potere, decatu cá se cada si dinsulu dimpreuna cu caus'a. Déca opiniunea publica, séu mai bine disu, interessele specifice ale natiunei maghiare, nu permitte dlui Tisza a face concessiuni austriaciloru, respective a mai lassá ceva din pretensiunile maghiare, atunci totu aceste interesse oprescu si pe Sennyey séu pe altulu a face acést'a.

De aici urméza, ca dlu Tisza va trebui se remana la postulu seu, cá se duca in deplinire oper'a inceputa. Si acést'a se va si intemplá, inse nu dupa placulu dlui Tisza, ci mai multu precum voru binevoi nemtii a se impacá.

— Domnitoriulu cum a sositu la Vien'a a primitu in audientia pe ministrulu presiedinte austriacu, dlu Auersperg, pre care de buna sama l'a provocatu si insarcinatu, a cautá unu mediulocu de impacare cu ungurii, cá se nu erumpa o crisa, care se fia mai stricatiósa si mai periculósa pentru monarchia decatu ori-ce periculu esternu. Inse dupa catu cunoscemu noi spiritulu ce domnesce pana acum in Austri'a facia de nou'a impacatiune dualistica, suntemu tare inclinati a crede, ca ministeriulu austriacu va trebui se respunda, ca nu póte se mai faca nici cea mai mica concessiune. In acésta credintia ne intaresce si o scire electrica dela Vien'a, unde se dice, ca in urm'a camerei deputatiloru a inceputu si camer'a boieriloru austriaci a agitá contra pactului cu Ungari'a si anume cavalerulu Schmerling 'si bate tare capulu, cá se faca pe boieri a primi resolutiunea, prin care dinsii se declare, ca respingu ori-ce pactu dualisticu, ce ar ingreuná pe Austri'a mai multu cá pana acum.

— Camer'a maghiara si-a inceputu astadi feriele de Craciunu, cari voru durá pana in 10 Ianuariu. In acestu restempu se va mai cristalisá si conflictulu dualisticu. Déca nu se va pote altmintrelea, atunci va trebui cá insusi Domnitoriulu se intre la mediulocu si se aplaneze divergintiele. Asiá ceva, desi este fórte delicatu, totusi se póte intemplá cu atatu mai vertosu, cu catu telegramulu dela Vien'a ne spune, ca guvernulu austriacu ar fi dechiaratu de nou inaintea Domnitoriului, ca nu póte se mai faca unguriloru nice o concessiune. — A moritu Deák, tatalu dualismului, si pare-ni-se ca fetulu seu inca doresce a se vedé in sinulu lui Avramu, ceea ce déca s'ar intemplá, atunci noi amu fi cei de antaiu, cari i-amu dice se-i fia tierin'a usióra, ca-ci pecatele i-au fostu destulu de grele.

* *
*

— Conferintiele preliminarie din Constantinopole continua a-si pastrá spiritulu reconciliatoriu. Ba unele diurnale, ce pretindu a fi bine informate, sustienu, ca Russi'a cu tactulu ei politicu a sciutu se lege nu numai Austri'a de slepulu politicei sale, ci in tempulu din urma i-a successu a castigá si pe Angli'a, asiá, incatu astadi Russi'a nu mai are altu contrariu in Europ'a decatu pe Turci'a. Acest'a e resultatulu unei opere, la care Russi'a lucra de multi ani. —

— Si Turci'a semte fórte tare strimtórea in care a ajunsu. Unulu dintre cei mai moderati ministri turcesci, vediendu pericululu situatiunei, ar fi pronunciatu urmatóriele cuvinte de desperare: Noi amu datu atate probe de indulgintia si amu facutu atate concessiuni, incatu astadi credemu a fi in dreptu de a ne redicá capulu umilitu si a ne ocupá loculu ce ne compete. Noi scimu prea bine ca consiliulu europeanu a decisu a ne alungá din Europ'a séu prin poterea armeloru, séu prin alte mediulóce de pace; inse noi ne vomu aperá cu curagiulu desperatiunei si lumea va poté se véda, ce suntemu in stare a face.

— Diariulu officiosu „Turquie" respinge cu indignatiune pretensiunile russesci, de a desarmá musulmani, de a transportá pe cerchesi in Asi'a mica, de a introduce limb'a slava in administratiune, de a strimtori armat'a imperiale in fortaretie, éra la tiéra a formá o armata slava, de a institui o comissiune internationale si in fine de a ocupá unele provincie turcesci. Numit'a fóia dice, ca aceste propuneri n'au de scopu numai umilirea Turciei, ci tindu la nimicirea elementului turcescu in Europ'a, pentru aceea turcii numai morti le voru primi.

— Pentru conferinti'a principale ce are se se tiena in 24 Decembre a. c. s'au pusu, se dice, la ordinea dilei urmatóriele obiecte: 1. Discusiunea conditiuniloru sub cari are a se inchiá pacea intre Turci'a si principatele Serbi'a si Muntenegru; 2. Statorirea reformeloru pentru provinciele insurgente; 3. Decretarea formei de garantie pentru esecutarea reformeloru.

— Insurgentii din Bosni'a si Erzegovin'a si-au adunatu intrunu memorandu tóte gravaminele si le-au tramissu la conferinti'a din Constantinopole. Totu-odata in acelasiu memorandu -si au formulatu ei dorintiele loru in urmatóriele puncte: 1. Ambele provincie se fia impreunate in unu teritoriu administrativu; 2. Nou'a provincia, creata prin impreunarea acestoru doue provincie, se fia administrata de catra unu gubernatoru crestinu, pe care pórt'a otomana se-lu denumésca pe tempu de optu ani; 3. Acésta provincia va plati sultanului unu tributu anualu, care se nu se urce preste sum'a dâriloru ce s'au platitu pana acum; 5. Toti bosniacii si erzegovinenii voru capetá partea loru de pamentu, pentru care nu voru avé se platésca nice o desdaunare, si 6. Bosniacii si erzegovinenii voru avé o adunare legiuitoria, careia gubernatorulu va fi responsabilu.

— Principatele Serbi'a si Muntenegrulu inca voru poté se-si presente in scrissu dorintiele loru inaintea conferintiei, deórace poterile mari nu se invoiescu, cá dinsele se si tramita representanti speciali. Ignatieff le va stá gata spre servitiu in acestu respectu.

— Corespondinti'a din Petrupole a diariului „Nordd. allg. Ztg." dice, ca guvernulu de acolo s'a resolvitu odata pentru totu-deun'a a pune capetu anomaliei ce de atat'a tempu domnesce pe peinsul'a balcanica. Mediulócele sunt gat'a, asiá incatu resbelulu ce se va incepe n'are se tiena lungu. Acést'a se va intemplá usioru, deórace Angli'a s'a lepedatu de alianti'a turcésca. De asta-data pórt'a otomana nu va mai scapá cu promissiuni góle.

— Bulgarii inca au tramisu o deputatiune la Constantinopole, care a cerutu audientia si la lordulu Salisbury, inse acest'a n'a voitu s'o primésca, ci a rogatu pe deputati cá se-i comunice in scrissu postulatele natiunei bulgare. Astfeliu deputatiunea i-a substernutu dupa aceea o programa, ce cuprinde urmatóriele puncte: Amnestia generale, institutiuni representative, denumirea unui gubernatoru bulgaru, organisarea judecatorieloru, egala indreptatire pentru tóte religiunile, politica locala comandata de unu crestinu; restringerea garnisónei turcesci in fortaretie, reducerea dariloru, desdaunarea sateloru devastate si parte dearse, ocupatiune straina timpuraria pentru desarmarea musulmaniloru, garantarea acestoru reforme de catra marile poteri.

— Inaintea fortului Belgradu s'a intemplatu dilele aceste unu incidentu, in urm'a caruia ministeriulu dlui Ristíciu a si fostu necessitatu a-si da demissiunea. In lipsa de date speciali ne marginimu de asta-data a inregistrá aici numai scirile electrice referitórie la acestu incidentu. Asia d. e. o scire din Belgradu dela 19 Decembre anuncia inainte de tóte, ca in momentulu, candu consululu generalu austriacu, principele Wrede, a voitu se se imbarce pe monitoriulu dunareanu austriacu „Maros", care stationase acolo, se descarcara asupra lui mai multe puscaturi, fora a-lu nimerí. Scirile dela 20 Decembre dau acestui incidentu o mai buna esplicatiune si anume se depesiéza urmatóriele: Eri dupa prandiu sosi in portulu dela Belgradu monitorulu austriacu, in alu carui turnu esplodara nisce granate, cari vulnerara 12 matrosi. In urm'a acestei explosiuni sentinel'a si preste totu soldatii din fortaréti'a Belgradu, cugetandu ca monitoriulu „Maros" bombardéza asupra fortaretiei, au inceputu a puscá asupra lui. Din acésta causa comandantele fortaretiei fù destituitu, éra ministeriulu si-a datu demissiunea, pre care principele a primit'o si a insarcinatu pe Marinovici cu formarea noului cabinetu. Se dice, ca Austri'a n'ar' fi multiumita cu satisfactiunea ce a capetatu prin repasirea ministeriului, ci ea cere o cercetare stricta a acestui incidentu si apoi pedepsirea fora induraré a culpabililoru, ca-ci la din contra se va vedé necessitata a intra in Serbi'a. — Cá amenintiare se póte vorbí si de o asemenea ocupare, inse nóue nu ne vine a crede, cá Austri'a se-si aprinda de buna voia paie in capu. —

— Din Constantinopole se telegraféza, cà Mithad-pasi'a este numitu de mare viziru. Va se dica, dinsulu a esitu victoriosu din conflictulu, ce se escase intre dinsulu si fostulu mare viziru.

— Principele Muntenegrului, Nicolae, a elibe-

ratu la diu'a numelui seu pe prisonierulu Osman-pasi'a. — Generalulu Cernaieff s'a intorsu in Russi'a, unde va si remané. In Volhini'a si Poloni'a s'au facutu mai multe arestari; s'a descoperitu unu complotu nou.

Staturile confederate din Americ'a septemtrionale.

Se aruncamu ochii cateodata si preste Oceanulu atlanticu, de unde avemu se invetiamu multe lucruri mari. In acelu statu admirabile tocma acuma decurgu alegerile de presiedente alu republicei, conformu legei fundamentale, pe patru ani. Pana acuma era presiedente generalulu Grant. Alegerile se facu cu votu universale. Se póte judeca ce miscare este aceea intr'unu statu june, care inainte numai cu 50 de ani abiea avea 19 milióne, éra astadi are aprópe la 40 de milióne locuitori. Candidati suntu doi, unulu alu partitei republicane, altulu alu celei democratice. Unu europénu abiea póte petrunde natur'a aceloru dóue partite, candu distinctiunea se pare asia de pucina, si totusi ea este mare destulu.

Ceea ce ne face se admiramu si mai multu institutiunile republicei nordamericane, este starea finantieloru aceleia. Popórale europene striga mereu, ca staturile loru de aceea se ingrópa in dato rii, pentru-ca tienu armate cu milióne. Este prea adeveratu, ca acea republica raru tiene mai mare armata permanenta cá 24 de mii soldati alesi, adeca camu atati soldati catu este numerulu oficiariloru in cate una armata de a le staturiloru mai mari, cá Germani'a, Russi'a etc.; ca-ci de alta parte este introdusa sisthem'a militiei territoriale, de care nu e scutitu nici-unu omu sanetosu pana la etatea cutare. Nu e inse numai armat'a la care se facu economii cu diecile de milióne, ci mai suntu si alte multe ramuri ale vietiei publice, care ar' merita, cá europenii se le studiedie fórte de aprópe. Vei da in Americ'a septemtrionale si preste abusuri si dilapidatiuni colossali, cu tóte aceste finantiele sale comparate cu ale celoru mai multe staturi eropene stau in adeveru stralucitu. Mai inainte Nordameric'a nu mai avea datorii de statu, decatu numai din casu in casu, candu congressulu legislativu decreta executarea vreunei intreprinderi gigantice, inse productive, care avea se coste sute de milióne. Déra bellulu civile de siese portatu intre locuitorii acelei republice ei costà cateva miliarde dolari, din care causa s'au emisu si bilete séu note in sume enorme. Dupa pacificare inse viéti'a publica, agricultur'a, industri'a si comerciulu au luatu érasi unu aventu neasemenatu mai mare decatu fusese mai inainte, ceea ce se atribue libertatiei fostiloru sclavi. Veniturile statului incepura se crésca in proportiuni cu totulu neasteptate asia, catu dupa doi ani ministrulu finantieloru a si fostu in positiune de a incepe cu platile in auru séu argintu si a trage in laintru din biletele de charthia spre a le arde.

Starea finantieloru statului pe a. 1876 comunicata congressului in 5 Decembre a fostu:

Venituri . .	266.695,875	dolari
Spese . . .	237.628,753	„
Adeca prisosu	29.067,122	dolari

Din acestu prisosu érasi se mai plati una parte din datoriile statului.

Budgetulu pe a. 1877 e prevediutu si propusu congressului asia:

Venituri	270.258,000	dolari
Spese .	243.350,000	„

prin urmare érasi unu prisosu de vreo 27 milióne, cu care se voru rescumpara si ar le bilete de aceeasi suma nominale.

Dolarulu (talerulu) nou americanu de argintu sta in valórea de 1 taleru 10 grositie si $2^5/_9$ denari nemtiesci séu 2 florini $20^3/_4$ cruceri, in valuta de $24^1/_2$ séu in valuta austriaca circa 2 fl. 15 cr. argintu. Se'lu luamu inse numai cu cate 2 fl. cá se ne simplificamu exemplulu si comparatiunea, care ar' fi ca: cu catu crescu datoriile monarchiei austro-unguresci pe fia-care anu, cu atatu scadu a le republicei staturiloru americane.

Déra acolo nu cheltuesce nimeni sute de milióne pe maghiarisare si germanisare, nici pe ingrasiarea unoru popóra din sudórea si sangele celoralalte.

Tocma mai citimu, ca atatu partit'a republicana catu si cea democratica rep. ar' fi prochiamatu de presiedente fia care pe alesulu seu. —

Dela adunarea comitatului Sibiiu.

Pre 20 l. c. representanti'a comitatului Sibiiu fù conchiamata la o adunare generale estraordinaria. Membrii din apropiare si departare s'au infacisiatu, inse din neferícire ei au trebuitu se se reintórca cu buzele imflate, deórace prefectulu a binevoitu a-i tramite acasa din causa, ca reportulu comitetului permanentu n'a fostu facutu in limb'a maghiara. Pentru mai buna orientare damu locu aici urmatoriului reportu despre cele intemplate.

Indata dupa 10 óre prefectulu Wächter deschise siedinti'a prin o cuventare maghiara. Dupa aceea dlu Il. Muciu, notariu in Resínari si membru alu representantiei municipali, luà cuventulu si incepú a tiené o cuventare in limb'a romana. Presiedintele lu intrerupe indata si-lu intrebà pe ungaresce, ca de ce cuprinsu este cuventarea sa? Dlu Muciu, observandu ca deórace dsa nu scie unguresce, éra prefectulu nu aude romanesce, i va spune nemtiesce, ca are de cugetu a indreptá o interpellatiune catra dlu prefectu. Vediendu inse dlu prefectu intentiunea dlui Muciu, i replicà cu tonu aspru ungurescu, ca nu va permitte a i se adressá interpellatiuni, deórace elu este responsabilu numai Domnitoriului si guvernului, éra nu si representantiei municipali, pentru aceea nice nu va luá in consideratiune interpellatiunea. — Cam neconstitutionale procedere, inse trebue se ne consolamu cu aceea, ca in Ungari'a cá si in Turci'a tóte sunt cu potintia, numai ce e dreptu si ecuitabilu nu.

Urmà dupa aceea ordinea dilei si notariulu primariu voì se citésca propunerea comitetului permanentu referitória la primulu obiectu, care propunere erá formulata in limb'a germana. Prefectulu inse i ordonà se cetésca mai antaiu propunerea in limb'a statului, la care ordinu notariulu reflectà, ca nu este in stare, deórace propunerile suntu facute numai in limb'a germana.

Acésta marturisire a notariului scóse din patientia pe dlu prefectu, care scolandu se de pe scaunu, observa in limb'a maghiara si dupa aceea in limb'a germana, ca legea de nationalitate dispune, cá comitetulu permanentu se-si faca propunerile sale in limb'a statului, si numai traduceri se permittu in limb'a germana si romana.

Dicundu acesté dlu prefectu redicà siedinti'a si amanà adunarea pana in 28 Decembre a. c. observandu, ca pana atunci comitetulu permanentu va avé se-si faca propunerile in limb'a maghiara si totu atunci membrii representatiunei voru avé dreptu a protestá contra acestei procederi a dsale. — Acésta procedere dela unu prefectu este cu atatu mai caracteristica, cu catu acelu prefectu este de nascere sassu si nu maghiaru si cá atare ar' poté fi pucinu mai prudentu si mai circumspectu, séu celu pucinu mai justu si mai loialu.

Bistritia la mediuloculu lui Dec. 1876.

Fia-mi permisu a reportá pre scurtu despre unele din capital'a noului comitatu Naseudu-Bistritia, in care dela desfientiarea tribunalului din Naseudu si anectarea nobilului districtu alu Naseudului cu alu Bistritiei, se afla una cununa frumósa de romani. Cu dorere inse trebue se marturisescu, ca pana acum'a nu amu observatu nece celu mai micu semnu de viétia nationale; de casina romana, conveniri romanesci nece poveste. Causele publice, causele nationali suntu privite cu indiferentismulu celu mai crasu, si tractate in modulu celu mai pessimistu. Dér' se incepu cu congregatiunea comitatului tienuta in 11 l. c. in sal'a gimnasiului sasescu. Observu, ca si acésta congregatiune si-a terminatu lucrarile sale fórte rapede, in tempu de 4 óre. Unu singuru obiectu erá se dè ansa la desbateri mai infocate, adeca limb'a comissiunei administrative. In comissiun. administrativa s'a fostu facutu propunerea, cá si aci se se pórte protocóle si tóte agendele in 3 limbi cá in siedintiele congregatiuniloru. Inse d. comite nece nu a suferitu se se puna acestu obiectu pre tapetu, fara a promisu a-lu aduce in adunarea comitetului. A si facutu, inse cumu? L'a pusu cá ultimulu obiectu la ordinea dilei, calculandu bene, ca atunci voru fi departati cei mai multi membri. Si nece ca s'a insielatu. Unu mare numeru de membri a fostu parasitu siedenti'a pentru a se ingrigí si de cele de ale stomacului. In acestu momentu a venitu caus'a limbei si s'a decisu cu maioritate de voturi a se face una rogare catra ministeriu, cá se se concéda tóte 3 limbile si in agendele comissiunei administrative. Auditi minune! Legea indreptatiesce pre comitetu a-si staverí limbele, in cari se se pertracteze tóte agendele comitetului, si de sene se intielege si a comissiuniloru: permanenta si administrativa; si cu tóte aceste comitetulu se róge ministeriulu, cá se concéda ceea ce concede legea. Ce derisiune!!.... Contra la acésta propunere s'a luptatu dd: Budaker, advocatulu Lic'a si Dr. Filkeni, inse nu sciu prin ce minune, ca-ci maioritatea constatatória din plugari de sasi au decisu asupra acestei cause importante dupa dorinti'a comitetului.

Amu disu maioritatea de sasi, ca-ci romanii, dorere! abieá au fostu representati numai de sementia. Din 120 membri abiea s'au potutu numerá vreo 11, di unuspredi ece, (intielegu afara de amploiati) *). Este dreptu, ca tempulu a fostu nefavoritoriu, inse celu ce voiesce se ajute caus'a comuna trebue se faca si sacrificia — fara sacrificia, dieu, nu vomu merge departe. Este de miratu, ca-ci precandu romanii au fostu numai de semant'a, sal'a totu a fostu plina de .... sasi. Speramu, ca romanii la congregatiunile viitórie voru fi mai bene representati.

Renumitulu Kos inspectore de scóla si-a inceputu activitatea s'a si pre la noi... In opidulu Rocn'a, una comuna curatu romanésca — afara de lucratorii de mine — d. Kos a **scosu cu gendarmii copii si invetiatoriulu din scól'a confessionale romanésca afara,** pentru cá in locu i se bage scól'a comunale. Poporulu s'a opusu cu resolutiune; déca gendarmii nu erau mai moderati decatu executorii mandateloru, respective a d. jude de cercu I. Isipu, carele cá romanu nu s'a sfiitu a comite acestu atentatu de cultura si natiune, revolt'a erá gata. Altcum speru, ca veti fi informati (vedi nr. tr.) dela fontana mai buna, eu m'am marginitu a aduce acést'a numai cá una margea scumpa pentru diadem'a d. Kos.

In 11 l. c. a cercetatu d. Kos si scól'a confessionala de aci, si a amenintiatu pre invetiatoriu cu pedépsa grea, déca nu va cassá Abcdariulu d. Petri. Are óre d. Kos dreptulu de a pedepsí séu chiaru numai a amenintiá cu pedépsa pre invetiatorii confessionali? Atragu atentiunea autoritatiloru confessionale competente!!!

Despre altele altadata cu permisiunea d.vóstre d. Redactore.**)

Plói'a si tin'a pre aci nu mai voiesce se inceteze. Poporulu ajunge la sapa de lemnu, ei lipsescu tóte, ca i lipsescu banii si éra banii. —

I. S. S...

Romani'a. Bucuresci. Pana candu lumea tóta sta cu ochii atientiti la Constantinopole, la Odess'a si Chisieneu, noi se mai vedemu si de affacerile interne ale patriei. Precandu gubernulu nostru mai formédia optu regimente de: asiá numiti dorobanti, precandu tenerimea trecuta prin scóle alérga spre a implini cadrele unoru batalione de voluntari, éra Calafatulu se fortifica barbatesce si mai in scurtu se pare, ca tiér'a intréga se preface intrunu singuru lagaru, precum nu mai fusese de multu, prea de multu, pe atunci corpurile legislative dupa ce trecura preste scarbós'a causa a ministriloru dati in judecata, se ocupa mai alesu cu regularea bugetului militariu, ca-ci mari lucruri se prepara in patri'a nóstra si inca, precum se pare, pe tempu mai indelungatu.

Déra camerele se mai ocupa si cu alte cestiuni interne. Deputatulu N. Dimancea facuse la

---

*) Mi permitu a ve notá si numele membriloru amintiti: d. adv. D. Lica, Mat. Popu, Dr. Alessi, Leo Pavelea, T. Vrasmasiu, prot. Busdugu, Moise Popu, Gr. Hangea, Danu, At. Usieriu, E. Cincia.

**) Voru fi bine-venite tóte, cate atingu interessele nóstre romane; inse amu dorí, cá se fimu informati din tóte nóuele comitate. — Red.

18/30 Novembre una interpellatiune interessanta asupra nerusinateloru abusuri, cari se comitu neincetatu de catra regi'a monopolului de tutunu, care este datu, precum se scie, unui consortiu strainu, ce e dreptu, fórte scumpu, déra cu licitatiune in tóta regul'a, si pentru aceea pretiurile sunt fórte exorbitante, pachetele in locu de 25 de grane au numai 20, tóte calitatile de tutunu falsificate. Discussiunea scóse la lumina una serie lunga de abusuri, caroru asemenea se vedu numai in Ungari'a si in Turci'a. Evreiloru nu le este permissu a tiené trafica (a fi debitanti) de tutunu, s'au aflatu inse, ca multime de jidovi mai alesu pe la sate s'au vîrîtu pe langa traficanti in calitate de sierbitori, apoi au vendutu cantitati enorme de tutunu prevaricatu. Ministrulu finantieloru, carele singuru apucase a face investigatiune in acésta causa, promisse ca va infrená ori-ce abusuri pe venitoriu.

Una alta interpellatiune, care fu érasi la loculu seu, o facuse deputatulu B. Ghergheli catra ministrulu instructiunei publice asupra burseloru (stipendie) pe cari le votédia consiliele municipali ale districteloru si urbiloru din averile loru in sume frumóse, déra apoi se dau fora concursu la studenti, cari nu le merita.

Aci esira la lumina cateva misielie mari de ale unoru studenti, ba inca si de ale unoru professori, cari au cutediatu a da pe bani atestate de bacalaureatu (maturitate), cu care apoi acei studenti s'au dusu pe la universitati straine, de unde preste 2—3 ani au cumperatu diplome de doctori, de cari la unele se vendu cá ori-ce marfa spre prostitutiunea sciintiei, incatu mai alesu din acésta causa adeveratii doctori demni de titlulu academicu, pe care l'au castigatu cu sudóre, nici nu sufere se-i dici domnule doctoru, afara numai déca e medicu de professiune, pentru ca le este rusine se se védia pusi intr'o linia cu charlatanii.*) Intre acestea in Monitoriu nr. 259 aflamu o publicatiunea de concursu a ministeriului culteloru si instructiunei publice la siese burse. Reproducemu aici acelu concursu din diverse cause, pre cari lectorulu le va diviná usioru. Preste totu ministrulu actuale, barbatu invetiatu, seriosu si plinu de zelu, face pentru scóle catu n'au facutu alti trei inaintea dinsului.

— „In vederea necessitatiei ce se simte de professori speciali in invetiamentulu publicu din tiéra, ministeriulu, audiendu pe consiliulu permanentu alu instructiunei, a decisu, in conformitate cu art. 330 din legea instructiunei, a tramite la universitatile din Franci'a si Germani'a pentru complectarea studieloru siese teneri din cei cari au terminatu invetiaturele facultatiloru din tiéra, precum urméza:

Unulu pentru matematic'a pura pe terminu de trei ani si cu conditiune de a obtiené titlulu de doctoru in stiintiele matematice;

Unulu pentru sciintiele naturale pe termenu de trei ani si cu conditiune de a obtiené titlulu de doctoru in sciintiele naturale;

Unulu pentru fisica si chimia pe termenu de trei ani cu conditiune de a obtiené titlulu de doctoru in sciintiele fisice;

Duoi pentru litere, din care unulu in specialu pentru pedagogia si didactica si altulu pentru filologia latina pe termenu de patru ani fia-care, si cu conditiune de a lua doctoratulu in litere séu in filosofia, si

Unulu pentru sciintiele de statu si in specialu finantiele si statistic'a pe termenu de duoi ani si cu conditiune de a obtiené titlulu de doctoru.

Concursulu pentru obtienerea acestoru burse se va tiené la 1 Februariu 1877, in palatulu universitatiei din Bucuresci.

Burs'a ce s'a fixatu este de 3000 lei pe anu, éra aspirantii voru trebuí se intrunésca conditiunile prevedute de legea instructiunii la cap. I, secti'a II. Nr. 10,532. 5 1876, Octobre 29".

In acelasi nr. ministeriulu de interne publica érasi concursu atatu pentru infiintiarea unei fabrice de chartheia in Romani'a, catu si pentru liferatiune de 20,806 risme chartheia pe sam'a tipografiei statului; déra noi érasi ei spunemu, ca cu acele conditiuni nu va afla nici-unu omu cu mintea sanetósa si onestu, cá se-si bage capulu intr'unu jugu cá acela, unde pe langa conditiuni ne mai audite se-si ingrópe unu capitalu preste unu milonu de franci. —

Acuma se trecemu la cestiunea cestiuniloru, la cea de existentia a Romaniei, la situatiunea ei presenta facia cu evenimentele de astadi. Acea cestiune vitale fù desvoltata in siedinti'a Camerei deputatiloru din 25 Nov. (7 Decemb. a. c.), care se ocupà aprópe numai cu vigorós'a interpellatiune adressata de catra deputatulu N. Blaremberg (nepotu de sora alu repaus. domnu alu tierei Al. Dim. Ghica si alu fratiloru sei), din colonelulu russescu Blaremberg, remasu pe la 1830 in Romani'a). Desvoltarea interpelatiunei si respunsulu ministrului de esterne suntu dóue discursuri din acele monumentali, de care numai la ocasiuni mari, solemne, impunetórie se audu in parlamente; de aceea ne tienemu de datoria a le reproduce si noi intregi.

(Va urmá.)

*) Chiaru mai deunadi se intemplà si aici in Transilvani'a cu unu charlatanu, care furase diplomele unui adeveratu doctoru si acumu facea cure mai alesu pe la orasie mici. Red.

Noutati diverse.

† Scirea despre mórtea demnului barbatu I. Manu, supremu comite alu comitatului Maramurasiu ajunsa la noi camu tardiu, ea ne impune patriotica si crestinésc'a datorintia de a-i ora si noi repausu eternu. Veduv'a sa dómn'a Clara nasc. br. Stoica cu patru fiice si unu fiiu versa lacrime ferbinti la mormentulu repausatului, a le carui remasitie pamentesci s'au astrucatu dupa ritulu nostru resariténu la baseric'a gr. catholica din locu. Acestu barbatu de gravitatea unui senatoru alu anticei Rome, -si luase de problema a vietiei sale conciliarea romanismului cu maghiarismulu.

(Focu infricosiatu.) In Sabesiu prin versarea unei lampe de fotogenu in lucratóri'a mesariloru se incinsese foculu in mór'a erariale de ferestreu astufeliu, incatu in scurtu dearse cu totulu. Dauna mare de 80,000 fl. —

(Sinistre maritime.) In lun'a lui Oct. 1876, s'au perdutu 155 corabii pe mari: 55 angle, 20 americane, 13 germane, 12 norvegiane, 4 italiane, 2 austriace, 2 russe etc. Vapóra 13: 9 anglese, 2 americane, 1 francesu, 1 germanu.

Nrulu din urma alu diar. pol. „Der Osten" in Viena se confiscà pentru unu inseratu, in care trei consiliari comunali din Radauti in Bucovin'a cu propri'a subscriere critica starea de acolo, si ceea ce mai nainte se publicase de 2 ori fora imputare.

Mai nou.

Prim'a conferintia regulata a ambassadoriloru in Constantinopole se deschise in 23 Dec. Conferintiele preliminarie au avutu unu caracteru academicu, pentru aceea n'au intempinatu pana acum nici o dificultate.

— Numirea lui Midhat-pasi'a de mare viziru se cousidera cá unu simptomu de resbelu. O scire electrica dela 21 dec. anuncia din Constantinopole, ca sultanulu are de cugetu a se departá ee acolo, deórace se teme de tempuri rele.

— Diariulu „Neue fr. Presse" din Vien'a comunica, ca memorandulu presentatu conferintiei din partea Romaniei accentuéza neutralitatea Romaniei, care neutralitate resulta din tractate, si pe care Romani'a a pastrat'o cu conscientiositate in decursulu resbelului turcescu-serbescu. Déca poterile nu se interesédia de Romani'a, atunci nu potu se-i iè in nume de reu, déca dins'a cauta alliantie. — Alliantie offensive nu va inchiá, inse cá statu suveranu este in dreptu a-si asecurá neutralitalea si esistinti'a prin aliantie defensive. — Conferinti'a are missiunea, de a cautá garantie mai eficaci pentru neutralitatea Romaniei, decum le ofere tratatulu de Parisu, ceea ce este in interessulu generalu alu Europei; prin urmare conferinti'a prin o dechiaratiune si unu actu solemnu se redice pe Romani'a la aceeasi positiune, ce o ocupa si Elveti'a si Belgi'a, in concertulu poteriloru europene, ca-ci numai asiá se va poté evitá pe venitoriu unu conflictu intre poterile mari in Orientu.

— Conferinti'a preliminaria a tienutu in 20 ultim'a ei siedintia. Plenipotentiarii suntu de acordu pentru a formulá propunerile loru in termeni acceptabili pentru toti.

Cea de antaiu siedintia à conferintiei plenare, la care voru lua parte si representantii Turciei, se va tiené Sambata.

Nóu'a constitutiune a Turciei se va promulga in curendu.

Numirea lui Midhat-pasi'a in functiunea de mare-viziru e bine primita. Se crede, ca acésta numire va contribuí a grabí o solutiune.

— Camer'a boieriloru din Budapest'a a votatu proiectulu de lege alu gubernului despre cumpararea calei ferate maghiare de ostu, inse conclusulu camerei deputatiloru, de a intentá processu crimanalu contra celoru ce au comissu acte de insielatiune si de frauda cu ocasiunea constructiunei acestei linie ferate, nu l'a primitu. Guvernulu are deci unu bunu pretestu de a nu esecutá acelu conclusu. —

Pretiurile piacei

in 22 Decembre 1876.

Mesura	Speciea fructeloru		Pretiulu fl.	Pretiulu cr.
Hectolitre	Granu	fruntea	8	70
		midiulociu	8	30
		de diosu	7	80
	Mestecatu		6	58
	Secara	fromósa	4	86
		de midiulocu	4	60
	Ordiulu	frumosu	3	70
		de midiulocu	3	50
	Ovesulu	frumosu	2	36
		de midiulocu	2	24
	Porumbulu		4	10
	Meiu		4	50
	Hrisca		—	—
	Mazerea		4	80
	Lintea		9	—
	Faseolea		5	—
	Sementia de inu		—	—
	Cartofi		2	40
1 Chilo	Carne de vita		—	32
	" de rimatoriu		—	44
	" de berbece		—	20
100 Chilo	Seŭ de vita prospetu		36	—
	" " " topitu		—	—

Cursurile

la bursa in 22 Decembre 1876 stá asia:

Galbini imperatesci	5 fl.	95	cr. v. a.
Napoleoni	10 "	07	" "
Augsburg	114 "	50	" "
Londonu	125 "	75	" "
Imprumutulu nationalu	66 "	25	" "
Obligatiile metalice vechi de 5%	60 "	15	" "
Obligatiunile rurale ungare	73 "	75	" "
" " temesiane	71 "	—	" "
" " transilvane	71 "	60	" "
" " croato-slav.	84 "	50	" "
Actiunile bancei	817 "	—	" "
" creditului	134 "	30	" "

Redactoru respundietoriu si Editoru
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui
IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.